

Wyniki Standardowe 2011 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 785
POMORZE I MAZURY**

Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2013

Wyniki Standardowe 2011 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 785
POMORZE I MAZURY**

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

inż. Irena Mikołajczyk
mgr inż. Alicja Wituszyńska

Warszawa 2013

Redakcja techniczna

Monika Bocian

Dariusz Osuch

Renata Płonka

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-322-8

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Rolnej

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

Tel.: (0 22) 505 44 39

Tel./faks: (0 22) 826 93 22

E-mail: portal@fadn.pl

Internet: www.fadn.pl; www.polskifadn.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych	6
1.1. Zmiany w zakresie i algorytmach Wyników Standardowych 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany.....	6
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	6
1.2.2. Cykl krótki	6
2. Informacje o FADN	7
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	7
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.....	9
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	11
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	12
2.5. Powierzchnia upraw i liczba zwierząt gwarantująca osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004”	12
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	14
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	15
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	32
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	40
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce.....	40
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	41
5. Wyniki Standardowe FADN gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2011 r.	43
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	43
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6)	50
Literatura	57

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
c.u.	- jednostka monetarna (ang. currency unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państwach członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- standardowa nadwyżka bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- standardowa produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRR	- Zakład Rachunkowości Rolnej.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2011 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 1 822 zestawów danych rachunkowych w regionie 785 – Pomorze i Mazury. Zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. Ze 93 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową przez pracowników ośrodków doradztwa rolniczego oraz audytorów ZRR w ramach indywidualnych zleceń.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 1 822 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej 4 000 euro, w tym dla 1 729 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 93 gospodarstw posiadających osobowość prawną. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 75 396 gospodarstw [9].

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie dwóch kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej i typu rolniczego. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG-AGRI) [17].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego od podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie (VAT), rolnicy prowadzili w 2011 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zakresie i algorytmach Wyników Standardowych 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od 2011 roku dodano nowe zmienne (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev.9 Definition of variables used in FADN standard results z października 2012 r.): .) [17]:

- ✓ SE136 – Produkcja roślinna na 1 ha
- ✓ SE146 – Uprawy energetyczne
- ✓ SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej
- ✓ SE610 – Dopłaty do produkcji roślinnej
- ✓ SE613 – Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej
- ✓ SE616 – Saldo dopłat i kar do produkcji mleka
- ✓ SE617 – Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej
- ✓ SE618 – Dopłaty do produkcji owiec i kóz
- ✓ SE619 – Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej
- ✓ SE630 – Płatności „decoupled”
- ✓ SE650 – Wsparcie specjalne
- ✓ SE699 – Pozostałe dopłaty

Od 2011 roku nie są prezentowane dane dla zmiennej SE640 (Dodatkowe wsparcie).

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok.

Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

1.2.2. Cykl krótki

Od roku 2011 wartość cyklu krótkiego na stanie początkowym i końcowym nie jest uwzględniana w wartości produkcji.

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat.

2. Informacje o FADN

2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [21]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu państwach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, a od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria.

Od 2007 r. FADN funkcjonuje na terenie 27 państw członkowskich UE. Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzania zasięgu FADN (patrz: Mapa 2-1).

Mapa 2-1 **Etapy tworzenia FADN w Europie**

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji badawczej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, w której dane zbierane są według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa, a często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się nowy parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja³ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [3], [4], [18].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁴ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. złą pogodą) czy też cen produktów i środków do produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu.

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy gospodarstwa odzwierciedla jego system produkcji.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są:

³ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości [ESU] [1], [11].

⁴ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczołej).

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z **działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem** (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są albo zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) albo produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych - zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [18], [20].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2011 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	8 000	2 000	2,3
Belgia	25 000	1 200	1,4
Bułgaria	2 000	2 202	2,6
Cypr	4 000	500	0,6
Republika Czeska	8 000	1 417	1,7
Dania	15 000	2 150	2,5
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	1 100	1,3
Francja	25 000	7 470	8,7
Grecja	4 000	5 500	6,4
Hiszpania	4 000	8 700	10,1
Holandia	25 000	1 500	1,7
Irlandia	4 000	1 300	1,5
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,5
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,6
Niemcy	25 000	8 800	10,2
Polska	4 000	12 100	14,1
Portugalia	4 000	2 300	2,7
Rumunia	2 000	6 000	7,0
Słowacja	15 000	523	0,6
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,2
Węgry	4 000	1 900	2,2
Wielka Brytania	25 000	2 500	2,9
(w tym: Irlandia Północna)	15 000	320	0,4
Włochy	4 000	11 137	13,0
Razem FADN UE		85 876	100

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1291/2009 z 18 grudnia 2009 r. zmieniające dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [7].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego, obserwujemy wewnątrz pola obserwacji FADN duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria [9]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Powierzchnia upraw i liczba zwierząt gwarantująca osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2011 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela przedstawia powierzchnię niektórych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN (patrz: **Tabela 2.5-1**).

Tabela 2.5-1 Powierzchnia upraw i liczba zwierząt niezbędna do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO „2004”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2004"
Pomorze i Mazury	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	9,9
	Rzepak i rzepik	ha	8,5
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	3,1
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,9
	Krowy mleczne	szt.	3,8
	Tuczniki	szt.	16,6
Wielkopolska i Śląsk	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	9,1
	Rzepak i rzepik	ha	7,2
	Buraki cukrowe	ha	2,4
	Sady jabłoniowe	ha	2,7
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,4
	Krowy mleczne	szt.	3,8
	Tuczniki	szt.	16,1
Mazowsze i Podlasie	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	11,9
	Rzepak i rzepik	ha	9,4
	Buraki cukrowe	ha	2,7
	Sady jabłoniowe	ha	2,4
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	5,4
	Krowy mleczne	szt.	4,5
	Tuczniki	szt.	16,0
Małopolska i Pogórze	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	11,7
	Rzepak i rzepik	ha	8,3
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	2,7
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,2
	Krowy mleczne	szt.	4,5
	Tuczniki	szt.	16,4

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004” [11], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych liczbowych, dotyczących gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [5] [6] [14] [15]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych, zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

- Tab. A.** Informacje ogólne.
- Tab. B.** Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
- Tab. C.** Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
- Tab. D.** Stan i wartość zwierząt.
- Tab. E.** Zakup i sprzedaż zwierząt.
- Tab. F.** Koszty.
- Tab. G.** Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
- Tab. H.** Zadłużenie.
- Tab. I.** Podatek od wartości dodanej (VAT).
- Tab. J.** Dopłaty i subsydia.
- Tab. K.** Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
- Tab. L.** Kwoty i inne prawa.
- Tab. M.** Dopłaty bezpośrednie.
- Tab. N.** Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 – Tabela 5.2-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisywana jest „.” (kropka).

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	61	Mieszane - różne uprawy
		73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [3], [4], [18], [19].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [18].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6		ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6	Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
1	€ < 2 000	1	€ < 2 000
1	2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
		3	4 000 ≤ € < 8 000
2	8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
		5	15 000 ≤ € < 25 000
3	25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
		9	250 000 ≤ € < 500 000
6	€ ≥ 500 000	10	500 000 ≤ € < 750 000
		11	750 000 ≤ € < 1 000 000
		12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
		13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
		14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następujących tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” (patrz: [13] [17]). Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziankowe oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników⁵. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej państwa członkowskiego na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

⁵ Oznaczenia kolorów i formatowania; *niebieski pochylony* = modyfikacja algorytmu; ~~przekreślony~~ = usunięcie zmiennej.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji
<i>SE010</i>	<i>Nakłady pracy ogółem</i>	<i>AWU</i>	<i>Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]</i>
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
<i>SE015</i>	<i>Nakłady pracy własnej</i>	<i>FWU</i>	<i>Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.</i>
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
<i>SE020</i>	<i>Nakłady pracy najemnej</i>	<i>AWU</i>	<i>Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.</i>
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, ziola, oleiste i włókniste tącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (tącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkótek).
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odlogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZ) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZ]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkótkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczół oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkiszu z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę ⁷	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta).

⁶ konie	:= 0, 8	krowy mleczne	:= 1, 0	lochy	:= 0, 5
cielęta na tucz	:= 0, 4	krowy wybrakowane	:= 1, 0	tuczniki	:= 0, 3
cielęta < 1 rok	:= 0, 4	krowy pozostałe	:= 0, 8	trzoda pozostała	:= 0, 3
byczki 1 - 2 lata	:= 0, 7	matki kozie	:= 0, 1	brojlery	:= 0, 007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0, 7	kozy pozostałe	:= 0, 1	kury nioski	:= 0, 014
byki ≥ 2 lata	:= 1, 0	matki owcze	:= 0, 1	drób pozostały	:= 0, 03
jałówki hodow.	:= 0, 8	owce pozostałe	:= 0, 1	króliki	:= 0, 02
jałówki na tucz	:= 0, 8	prosięta	:= 0, 027		

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1, 031 kg.

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
<i>SE136</i>	<i>Produkcja roślinna na 1 ha</i>	<i>c.u./ha</i>	<i>Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]</i>
SE140	Zboża	c.u.	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmują się tu warzywa i soi.
<i>SE146</i>	<i>Uprawy energetyczne</i>	<i>c.u.</i>	<i>Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.</i>
SE150	Ziemniaki	c.u.	Wszystkie typy odmian - także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmują się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo tego, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki konsumpcyjne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Różnica wartości zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz z miodu. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	c.u./LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	c.u.	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku - wartość na początek roku).
SE240	Jaja	c.u.	W pozycji tej uwzględnione są jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchovu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Do pozycji tej należą: czynsz za wdzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów spoza gospodarstwa rolnego nie są uwzględniane w rachunkach FADN. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	c.u./ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych. [(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/SE025]
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	c.u.	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, okazjonalny zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	c.u.	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchovu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wysanego przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	c.u.	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wysane przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz niezuanane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	<i>Dopłaty do działalności operacyjnej</i>	c.u.	<i>Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]</i>
SE610	<i>Dopłaty do produkcji roślinnej</i>	c.u.	<i>Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi). Dopłaty te nie zawierają jednolitej płatności obszarowej (SE631). [SE611 + SE612 + SE613]</i>
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	c.u.	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	<i>Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej</i>	c.u.	<i>Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.</i>
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	<i>Saldo dopłat i kar do produkcji mleka</i>	c.u.	<i>Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.</i>
SE617	<i>Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej</i>	c.u.	<i>Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.</i>
SE618	<i>Dopłaty do produkcji owiec i kóz</i>	c.u.	<i>Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.</i>
SE619	<i>Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej</i>	c.u.	<i>Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).</i>
SE620	<i>Pozostałe dopłaty⁸</i>	c.u.	<i>Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolnośrodowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty. W zmiennej tej zawiera się m.in. SE621, SE622, SE623.</i>
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	c.u.	Dopłaty rolnośrodowiskowe.

⁸ Zmienna SE620 używana była do roku 2009.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	c.u.	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	c.u.	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	c.u.	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	c.u.	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	<i>Płatności "decoupled"</i>	c.u.	<i>Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632 + SE640]</i>
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	c.u.	Tylko dla starych państw członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	c.u.	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE640	Dodatkowe wsparcie⁹	c.u.	Dodatkowa kwota pomocy wynikające z modulacji płatności bezpośrednich.
SE650	<i>Wsparcie specjalne</i>	c.u.	<i>Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.</i>
SE699	<i>Pozostałe dopłaty</i>	c.u.	<i>Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.</i>

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	<i>Dopłaty do działalności operacyjnej</i>	c.u.	<i>Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat należnych. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE650 + SE699]</i>

⁹ Zmienna SE640 używana była do roku 2010.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	c.u.	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się odejmując od kwoty VAT należnego zryczałtowaną kwotę VAT naliczonego.
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	c.u.	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	c.u.	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez odjęcie salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz kosztu czynników zewnętrznych od wartości dodanej netto. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	c.u./ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	c.u./ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	c.u.	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	c.u.	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	c.u.	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

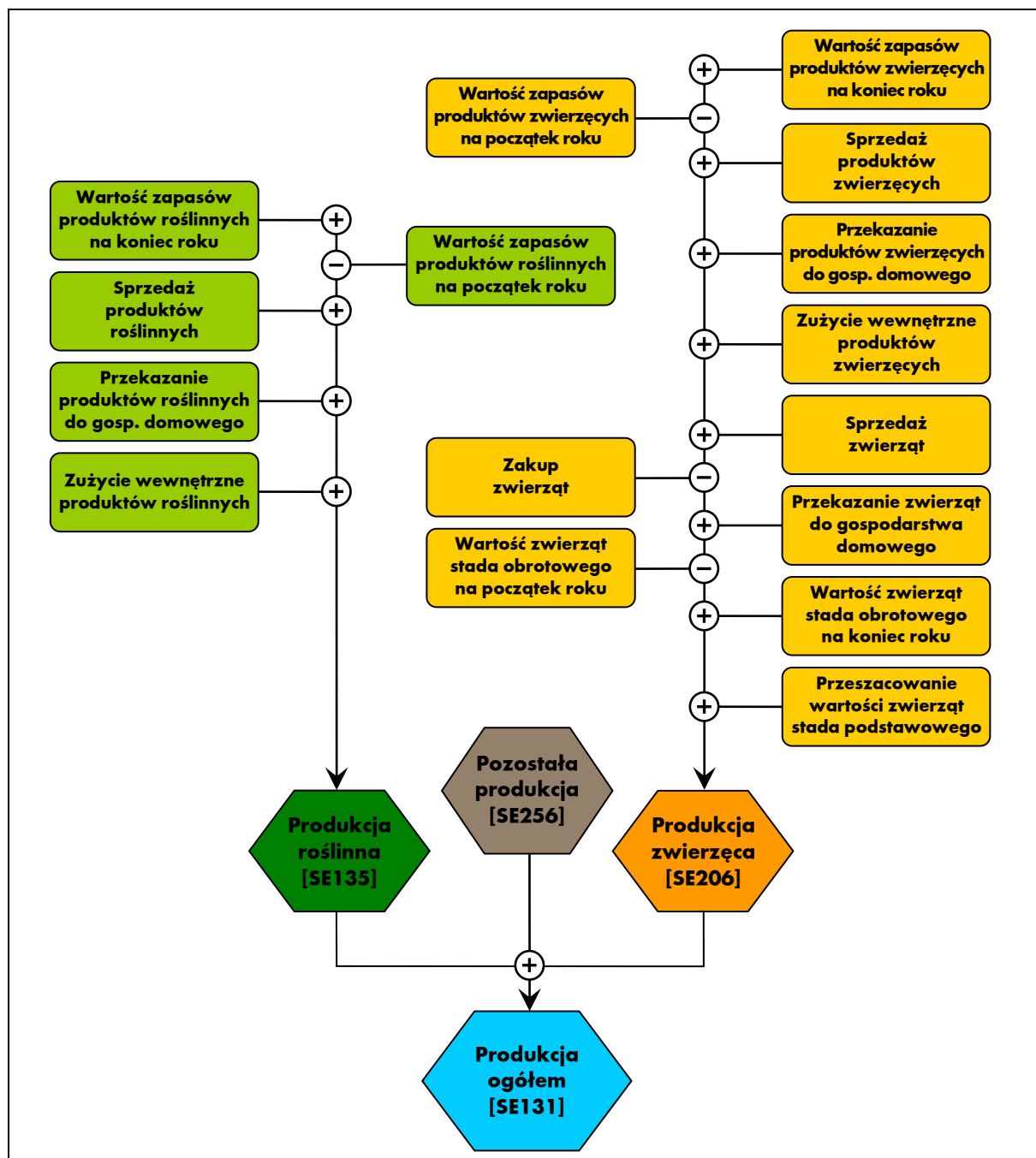
Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P ¹⁰]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2]. Na wartość kapitału gospodarstwa rolnego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]
SE526	Przepływ pieniężny (1)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

¹⁰ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [12].

Schemat 3 - 3-1 Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 3 - 3-1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

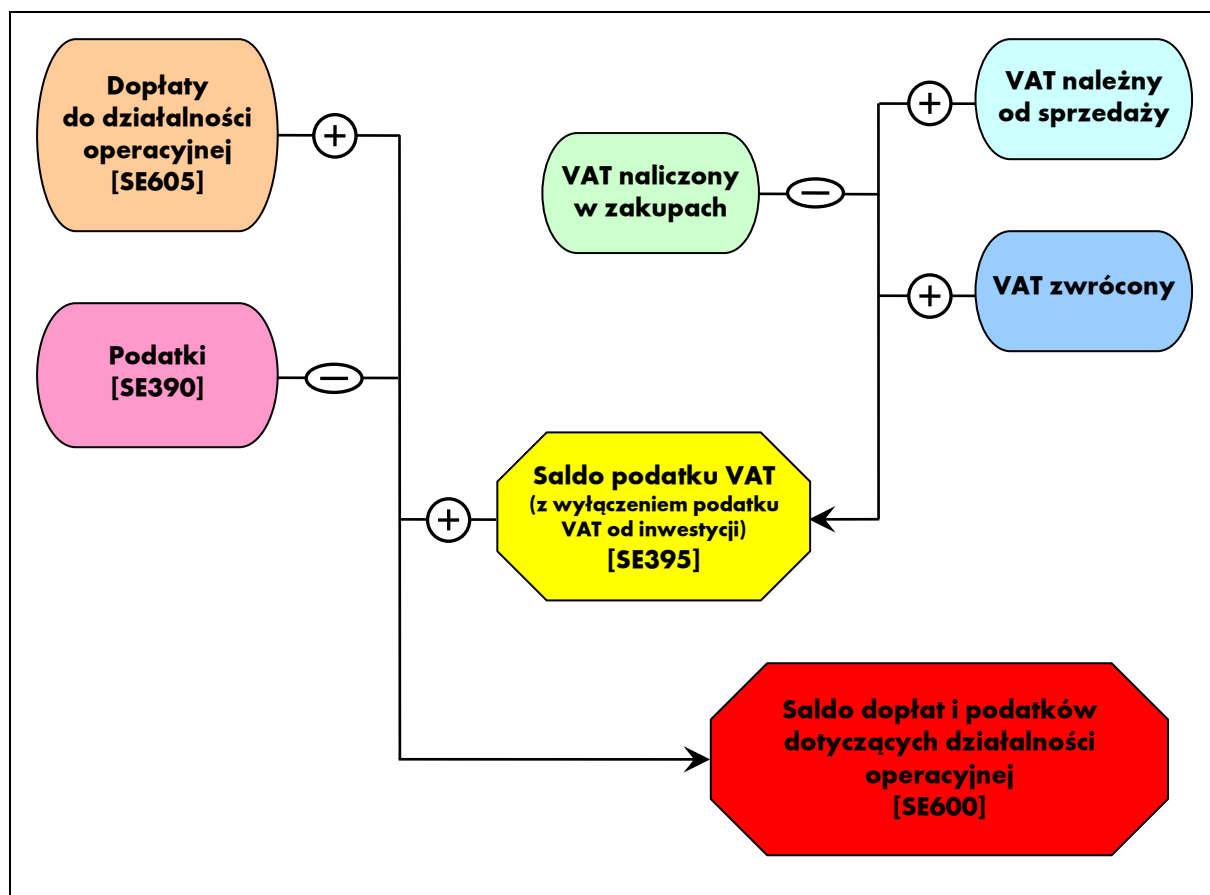
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi - transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3 - 3-2 Sposób obliczania różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$	<p>gdzie:</p> <p>REGIDX - index cen;</p> <p>Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego;</p> <p>n - grupa zwierząt;</p> <p>Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;</p> <p>Wp - wartość na początek roku obrachunkowego;</p> <p>Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;</p> <p>LVVAL - różnica wartości zwierząt.</p>
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

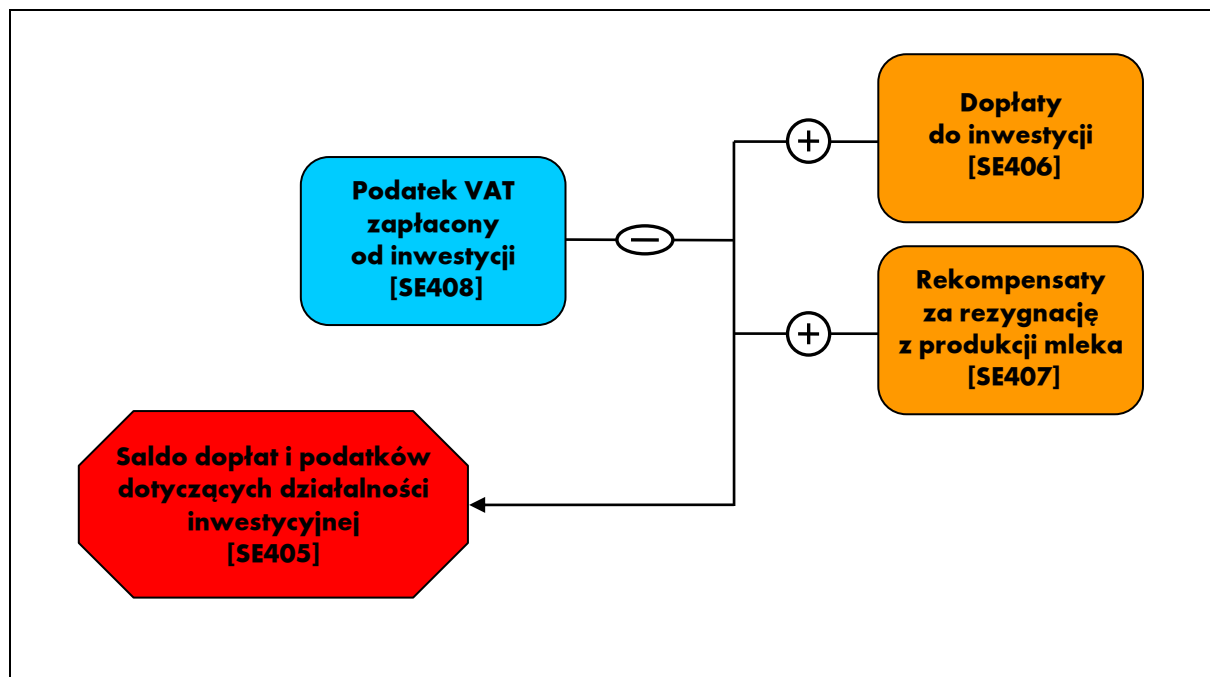
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3 - 3-3 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

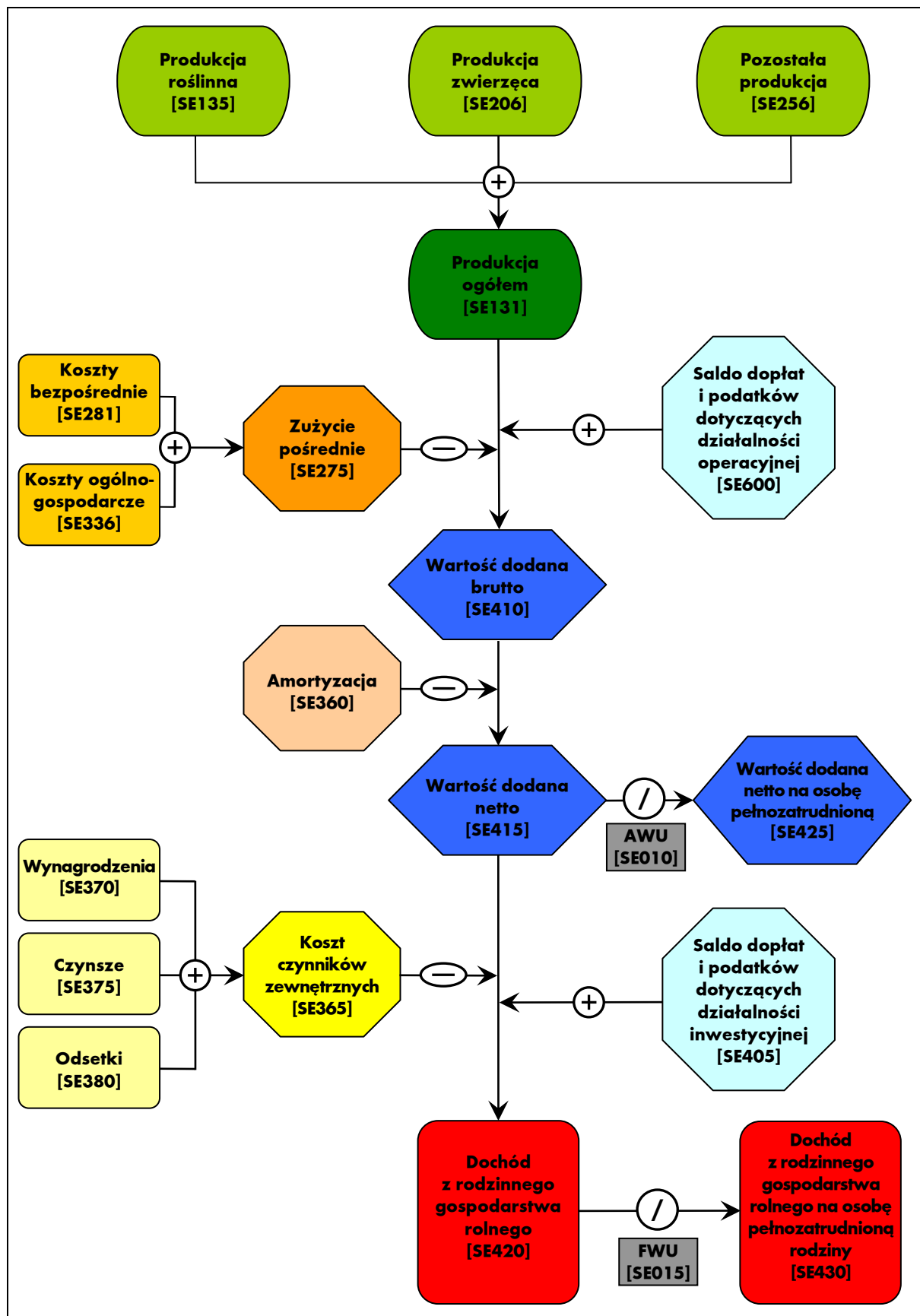
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 3.1-4 - pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetem (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3 - 3-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 3 - 3-4 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

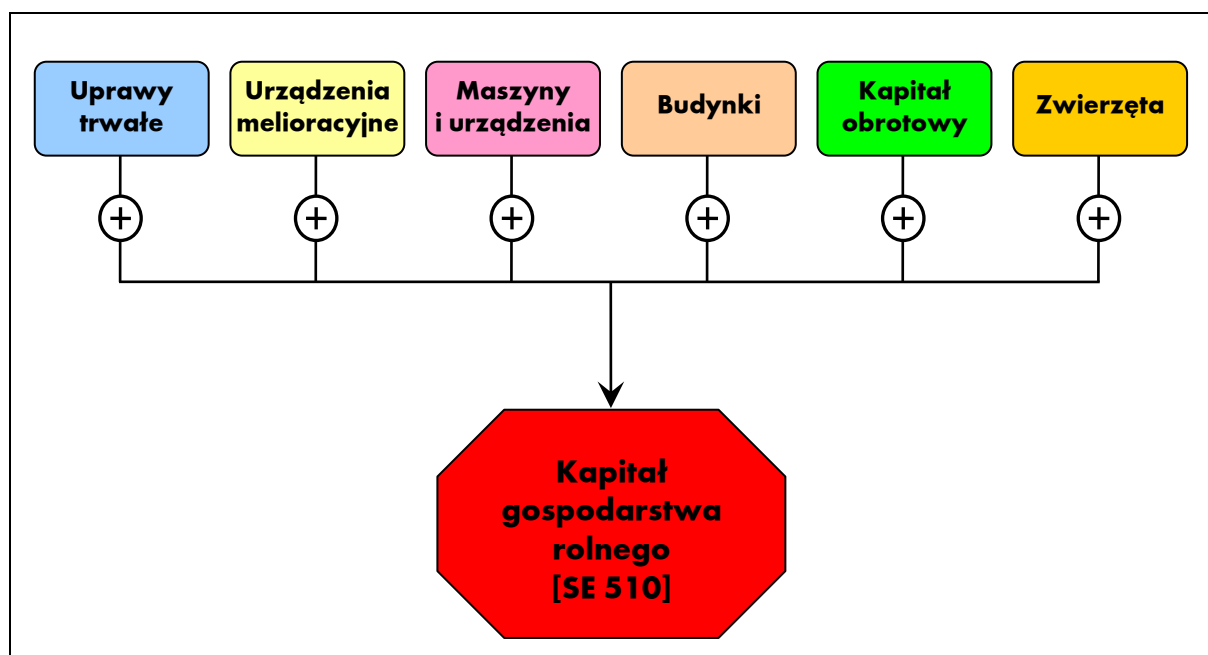
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

Schemat 3 - 3-5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

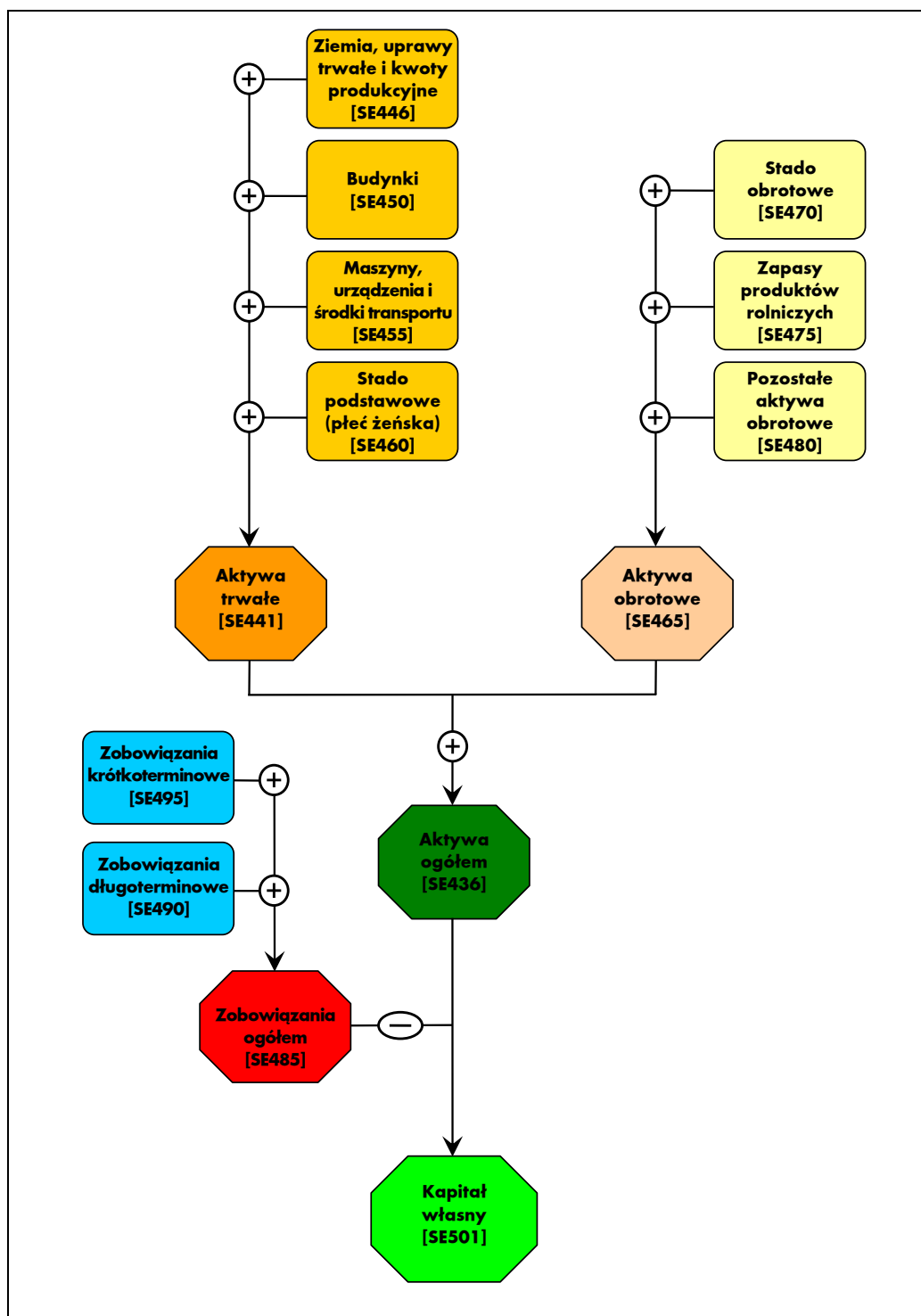
Schemat 3 - 3-5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3 - 3-6 Sposób obliczania kapitału gospodarstwa rolnego

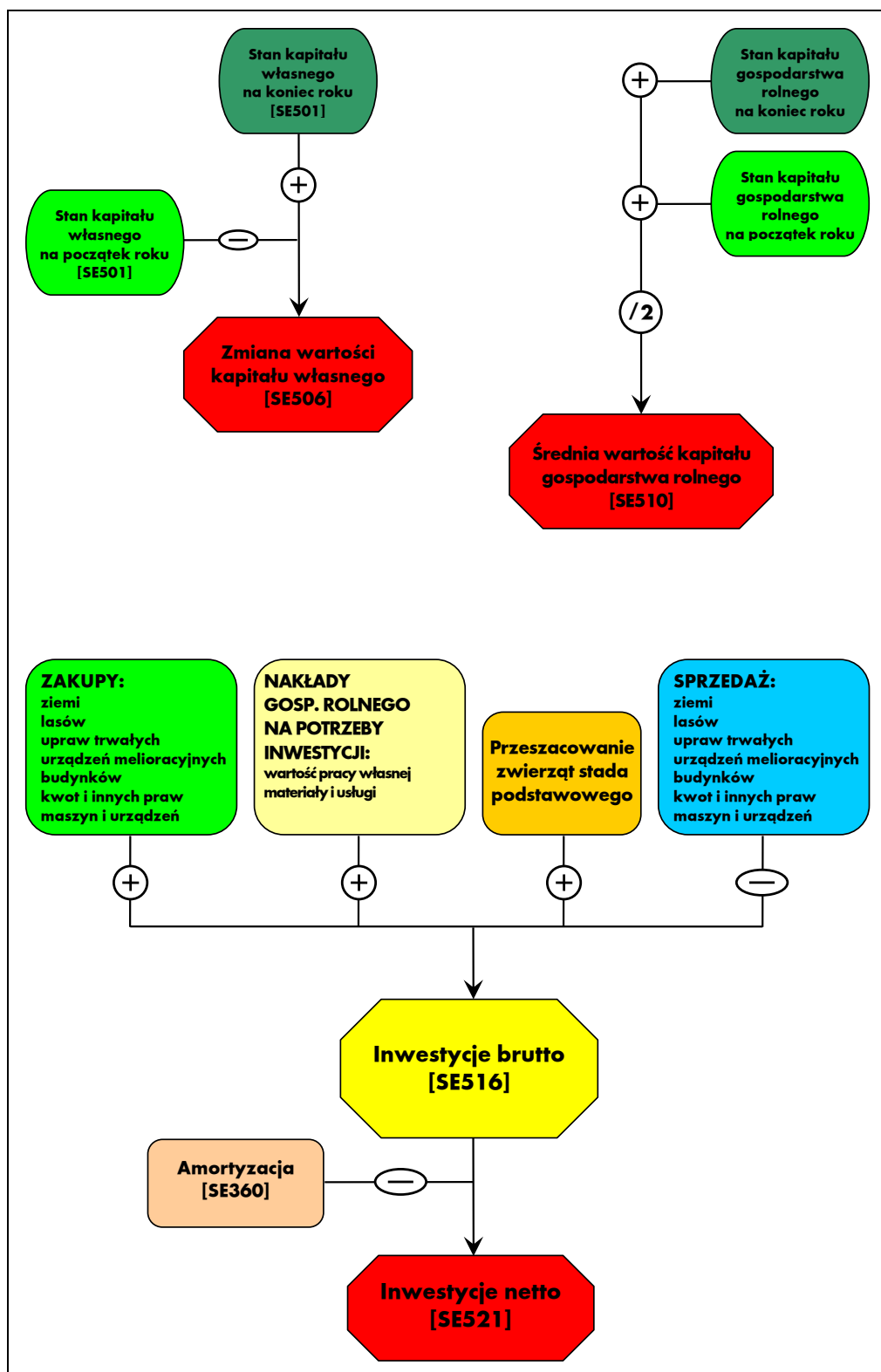
Schemat 3 - 3-6 ilustruje sposób obliczania kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 3 - 3-7 Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3 - 3-8 Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

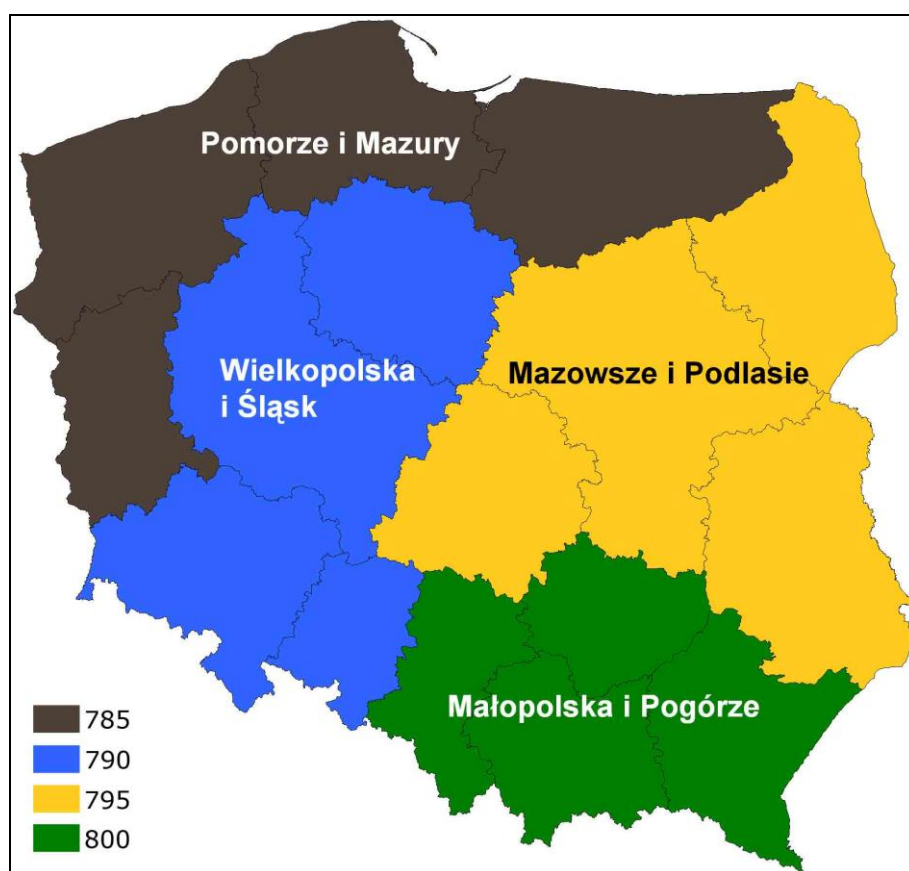
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego'2002 (PSR'2002) oraz Badań Użytkowania Gruntów, Powierzchni Zasiewów, Pogłowia Zwierząt Gospodarskich oraz Charakterystyki Gospodarstwa Rolnego (R-CzSR'2005 i R-SGR'2007) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 4 000 euro (738 073 gospodarstwa)[9]. Wielkość ta jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte (obowiązujące od 2010 roku) współczynniki Standardowej Produkcji SO „2004”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji. Obliczono zestawy współczynników SO „2004” dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [11].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1291/2009 z 18 grudnia 2009 r. dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [6].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Komisji EEC/2008/1242 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 335, 13.12.2008) [3], [4], [18].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze znajduje się 1 729 indywidualnych gospodarstw oraz 93 gospodarstwa osób prawnych. Te 1 822 gospodarstw rolnych jest statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 75 396 gospodarstw towarowych w regionie Pomorze i Mazury.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2011 roku (patrz: Tabela 4.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy (patrz: Tabela 4.2-1).

Różnica między liczbą gospodarstw w polu obserwacji zaprezentowaną w tabeli 4.2-1 a w tabelach 5.1-1 i 5.2-1 wynika z zastosowanego systemu ważenia.

Tabela 4.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region Pomorze i Mazury według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	4 360	4 112	1 601	820	759	123	11 775
	Uprawy ogrodnicze (2)	507	802	367	219	145	33	2 073
	Uprawy trwałe (4)	193	155	52	36	40	2	478
	Krowy mleczne (5)	1 467	5 636	3 216	929	219	19	11 486
	Zwierzęta trawożerne (6)	1 751	2 772	651	244	73	18	5 509
	Zwierzęta ziarnożerne (7)	1 054	2 258	1 342	778	878	182	6 492
	Mieszane (8)	11 526	20 444	4 152	982	358	121	37 583
	RAZEM (€>=4)	20 858	36 179	11 381	4 008	2 472	498	75 396

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem SO 2004; kurs wymiany 1 euro = 4,3177 zł).

Pomimo określenia klasy gospodarstw bardzo małych (od 2 000 do 8 000 euro) należy pamiętać, że w grupie tych gospodarstw znajdują się gospodarstwa o wielkości ekonomicznej nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych¹¹ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	33	187	145	89	67	11	532
	Uprawy ogrodnicze (2)	3	13	9	2	5	0	32
	Uprawy trwałe (4)	4	3	1	2	1	0	11
	Krowy mleczne (5)	2	90	174	90	25	2	383
	Zwierzęta trawożerne (6)	19	66	27	15	7	2	136
	Zwierzęta ziarnożerne (7)	2	21	40	56	56	11	186
	Mieszane (8)	47	240	154	69	25	7	542
	RAZEM	110	620	550	323	186	33	1 822

¹¹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

5. Wyniki Standardowe FADN gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2011 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennej: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), zaprezentowano wyniki tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		75 395	11 774	2 040	581	9 344	7 683	6 498	37 476
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 822	532	32	11	383	136	186	542
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	31 044,9	41 789,7	36 629,0	.	35 135,4	18 543,7	84 515,7	19 810,0
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,914	2,162	2,428	.	2,038	1,687	2,239	1,751
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 295	4 834	5 288	.	4 693	3 789	4 966	3 929
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,568	1,369	1,622	.	1,826	1,484	1,561	1,588
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 560	3 147	3 577	.	4 240	3 358	3 525	3 582
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,346	0,793	0,806	.	0,212	0,203	0,678	0,164
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	735	1 687	1 711	.	453	432	1 441	348
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	38,5	91,1	5,5	.	34,9	28,9	42,3	26,3
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	13,0	40,1	0,9	.	9,4	9,8	10,0	7,3
SE035	Zboża	ha	22,50	59,52	2,11	.	11,31	8,95	32,58	16,14
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	5,87	21,43	0,31	.	1,67	1,45	7,30	3,07
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,08	0,50	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,20	0,68	1,26	.	0,04	0,01	0,01	0,09
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,21	0,06	0,08	.	0,00	0,03	0,00	0,18
SE055	Sady	ha	0,20	0,06	0,00	.	0,00	0,03	0,00	0,16
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,08	.	0,00	0,00	0,00	0,02
SE071	Uprawy pastewne	ha	8,85	6,48	0,87	.	21,40	17,89	1,70	6,39
SE072	Odłogi	ha	0,61	1,46	0,83	.	0,47	0,58	0,67	0,36
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,85	2,76	0,83	.	0,48	0,59	0,70	0,44
SE075	Lasy	ha	1,10	0,89	0,17	.	0,97	2,12	1,72	0,94
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	20,1	1,6	0,1	.	28,4	16,2	86,8	14,5
SE085	Krowy mleczne	LU	3,54	0,14	0,00	.	18,29	2,75	0,16	1,93
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,55	0,58	0,00	.	9,46	11,19	0,68	4,20
SE095	Owce i kozy	LU	0,05	0,01	0,01	.	0,00	0,24	0,00	0,06
SE100	Trzoda chlewna	LU	10,16	0,78	0,00	.	0,44	0,53	70,15	7,81
SE105	Drób	LU	1,51	0,06	0,10	.	0,07	0,04	15,76	0,26
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	49,3	50,7	52,1	.	48,2	51,3	49,1	46,0
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	75,7	68,7	91,2	.	123,7	100,7	79,4	76,3
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,86	0,09	0,00	.	1,27	0,76	0,34	0,91
SE125	Wydajność mleczna krow	kg/krowę	4 929	5 440	0	.	5 331	4 891	3 304	4 004

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	188 822	328 519	137 544	.	185 129	78 091	564 311	106 922
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,11	1,01	1,21	.	1,37	0,96	1,18	1,07
SE135	Produkcja roślinna	zł	105 624	316 904	134 436	.	43 854	34 026	142 765	60 762
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	2 806	3 589	29 054	.	1 274	1 201	3 432	2 348
SE140	Zboża	zł	65 789	198 433	5 325	.	26 699	22 457	105 205	40 223
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 611	3 404	0	.	504	1 016	3 581	1 217
SE146	Uprawy energetyczne	zł	14	89	0	.	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	8 273	25 117	476	.	3 673	2 736	2 464	6 813
SE155	Buraki cukrowe	zł	3 189	14 669	386	.	944	36	960	1 378
SE160	Rośliny oleiste	zł	13 572	55 086	831	.	3 073	1 161	23 168	4 932
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	85	343	0	.	76	0	209	8
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	6 078	11 542	119 270	.	424	206	138	1 840
SE175	Owoce	zł	1 333	535	0	.	0	11	3	513
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	2 782	4 713	77	.	6 227	4 383	359	1 598
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	2 896	2 973	8 072	.	2 232	2 020	6 679	2 240
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	80 539	5 332	725	.	139 866	40 447	417 725	44 723
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 003	3 281	6 575	.	4 932	2 501	4 813	3 078
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	839	-374	18	.	3 094	-1 137	7 109	37
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	20 461	969	0	.	115 109	15 897	546	8 805
SE220	Żywiec wołowy	zł	9 532	1 261	0	.	22 422	20 020	1 713	8 789
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	35 742	2 484	0	.	1 220	1 244	264 141	24 770
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	80	50	11	.	0	353	-1	73
SE235	Żywiec drobiowy	zł	10 932	188	31	.	-2	20	123 808	463
SE240	Jaja	zł	2 672	183	162	.	239	139	26 334	654
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	10	0	28	.	0	65	1	4
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	1 110	197	492	.	878	2 709	1 184	1 166
SE256	Pozostała produkcja	zł	2 659	6 283	2 383	.	1 409	3 618	3 820	1 437
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 835	699	365	.	1 659	1 682	1 411	2 434
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	22 295	9 101	579	.	19 081	12 290	74 266	21 808

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE270	Koszty ogółem	zł	170 488	323 832	113 419	.	134 908	81 398	480 153	99 644
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 869	230 420	78 155	.	100 356	55 851	410 285	74 258
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	88 886	140 321	44 402	.	61 811	31 908	346 964	49 838
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 097	1 497	8 053	.	636	461	1 285	824
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	8 542	25 784	12 053	.	4 065	3 078	10 093	4 961
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 772	6 614	238	.	1 528	1 174	3 563	2 246
SE295	Nawozy	zł	21 375	67 721	6 736	.	12 704	7 330	28 723	11 618
SE300	Środki ochrony roślin	zł	10 028	38 723	2 363	.	3 504	2 119	12 110	4 309
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	2 297	4 145	22 770	.	1 912	803	3 428	797
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 318	2 428	4 365	.	1 397	1 149	3 372	1 938
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	9 745	1 188	39	.	32 149	13 962	1 250	8 135
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 201	634	39	.	16 034	9 149	901	6 245
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	33 742	2 485	443	.	1 260	1 291	276 017	18 643
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	12 830	1 626	261	.	813	1 029	69 012	12 908
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 156	272	0	.	6 218	3 322	15 345	1 371
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	3	0	.	0	2	0	2
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	39 983	90 098	33 753	.	38 546	23 943	63 322	24 421
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 750	19 148	4 444	.	9 944	7 294	16 322	6 464
SE345	Energia	zł	19 185	41 181	23 024	.	17 578	11 819	33 884	11 573
SE350	Usługi	zł	5 482	19 082	2 281	.	4 628	1 770	4 865	2 516
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	5 566	10 687	4 003	.	6 395	3 060	8 251	3 867
SE360	Amortyzacja	zł	24 492	43 658	17 242	.	24 786	14 438	40 846	17 820
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 128	49 754	18 022	.	9 766	11 108	29 021	7 566
SE370	Wynagrodzenia	zł	11 149	28 496	16 355	.	6 105	8 581	22 178	4 981
SE375	Czynsze	zł	3 236	13 213	486	.	1 371	1 174	2 129	1 363
SE380	Odsetki	zł	2 742	8 045	1 180	.	2 290	1 354	4 714	1 222

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	49 248	110 856	5 513	.	41 969	39 787	55 483	35 161
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	147	530	0	.	57	26	102	93
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	77	338	0	.	20	0	0	44
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	4 804	9 454	367	.	2 519	6 598	4 716	3 652
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	3 181	4 575	318	.	3 247	3 214	4 134	2 715
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	1 807	2 701	0	.	743	1 257	2 349	1 887
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	9 792	16 730	684	.	6 508	11 070	11 199	8 254
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 504	4 057	111	.	902	777	2 436	928
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	27 305	64 402	3 853	.	24 778	20 553	30 055	18 695
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	27 305	64 402	3 853	.	24 778	20 553	30 055	18 695
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE650	Wsparcie specjalne	zł	70	192	0	.	36	26	102	49
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	10 500	25 138	864	.	9 724	7 361	11 690	7 190

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	46 365	103 242	4 686	.	40 838	36 902	53 826	32 954
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	49 248	110 856	5 513	.	41 969	39 787	55 483	35 161
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-601	-765	-507	.	331	-954	-142	-823
SE390	Podatki	zł	2 282	6 850	320	.	1 462	1 931	1 515	1 384
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-110	906	-341	.	-762	-55	-1 374	-83
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 135	2 103	126	.	1 180	939	2 219	698
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	.	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 245	1 197	467	.	1 942	994	3 593	781

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	188 822	328 519	137 544	.	185 129	78 091	564 311	106 922
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 869	230 420	78 155	.	100 356	55 851	410 285	74 258
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	46 365	103 242	4 686	.	40 838	36 902	53 826	32 954
SE410	Wartość dodana brutto	zł	106 318	201 341	64 075	.	125 610	59 142	207 851	65 618
SE360	Amortyzacja	zł	24 492	43 658	17 242	.	24 786	14 438	40 846	17 820
SE415	Wartość dodana netto	zł	81 826	157 683	46 833	.	100 824	44 704	167 005	47 798
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 128	49 754	18 022	.	9 766	11 108	29 021	7 566
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-110	906	-341	.	-762	-55	-1 374	-83
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	64 589	108 834	28 470	.	90 297	33 540	136 610	40 149

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	42 759	72 945	19 291	.	49 475	26 493	74 604	27 294
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	35 482	66 092	17 556	.	46 042	21 161	59 489	23 616

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	878 947	1 509 747	314 097	.	992 742	639 255	1 301 523	661 900
SE441	Aktywa trwale	zł	745 984	1 195 697	298 240	.	889 157	572 507	1 057 578	576 894
SE446	Ziemia, uprawy trwale i kwoty produkcyjne	zł	450 611	795 804	95 936	.	500 915	359 213	487 054	361 586
SE450	Budynki	zł	155 937	145 745	143 883	.	182 978	127 105	352 095	126 057
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	122 091	252 399	58 411	.	143 822	60 756	200 329	78 578
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	17 345	1 749	11	.	61 442	25 434	18 098	10 673
SE465	Aktywa obrotowe	zł	132 963	314 050	15 857	.	103 585	66 748	243 945	85 006
SE470	Stado obrotowe	zł	22 597	2 121	74	.	22 915	26 933	85 211	18 782
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	44 947	94 114	2 699	.	39 002	22 291	65 294	34 577
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	65 419	217 815	13 083	.	41 668	17 524	93 439	31 647
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	86 071	257 660	57 732	.	70 360	43 773	142 286	37 261
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	58 390	172 048	43 002	.	52 823	29 426	103 079	23 632
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	27 681	85 612	14 731	.	17 537	14 347	39 207	13 629
SE501	Kapitał własny	zł	792 877	1 252 087	256 365	.	922 383	595 482	1 159 237	624 639

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	31 119	50 133	-553	.	48 020	19 870	61 002	20 168
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	425 070	698 260	223 831	.	476 556	290 702	801 144	300 245
SE516	Inwestycje brutto	zł	21 446	45 675	8 013	.	26 998	10 505	45 042	11 413
SE521	Inwestycje netto	zł	-3 046	2 017	-9 229	.	2 212	-3 933	4 196	-6 407
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	79 423	142 240	46 049	.	100 365	42 833	159 878	49 561
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	60 368	112 942	34 969	.	76 328	31 310	102 492	39 859
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,07	0,07	0,11	.	0,08	0,05	0,08	0,06

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio- małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		75 395	20 858	36 178	11 381	4 007	2 472	498
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 822	110	620	550	323	186	33
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206	4,1206

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio- małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€>500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	31 044,9	6 298,0	14 833,7	35 704,3	67 593,9	200 913,1	1 001 122,0
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,914	1,396	1,668	1,940	2,397	5,288	20,142
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 295	3 082	3 770	4 487	5 522	11 574	42 889
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,568	1,364	1,612	1,769	1,921	1,434	0,199
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 560	3 012	3 649	4 123	4 511	3 379	443
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,346	0,033	0,057	0,171	0,476	3,854	19,944
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	735	70	120	364	1 011	8 195	42 446
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	38,5	11,2	21,1	44,0	79,5	244,8	966,5
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	13,0	1,2	3,8	13,1	27,3	110,6	571,4
SE035	Zboża	ha	22,50	6,43	12,34	24,75	44,95	157,53	530,69
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	5,87	0,77	1,90	5,78	12,38	49,35	240,80
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	11,22
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,20	0,19	0,13	0,17	0,81	0,23	0,83
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,21	0,07	0,11	0,21	0,72	2,22	0,00
SE055	Sady	ha	0,20	0,07	0,11	0,15	0,72	2,12	0,00
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,00	0,05	0,01	0,10	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	8,85	3,40	6,15	12,35	19,38	29,57	165,34
SE072	Odłogi	ha	0,61	0,37	0,38	0,59	1,18	3,46	8,63
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,85	0,38	0,44	0,72	1,25	5,77	26,46
SE075	Lasy	ha	1,10	0,82	1,06	1,36	1,65	1,34	4,13
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	20,1	3,4	10,7	25,1	44,1	107,5	666,5
SE085	Krowy mleczne	LU	3,54	0,43	2,02	7,57	11,41	12,49	45,29
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,55	1,37	3,86	7,01	10,49	11,76	47,60
SE095	Owce i kozy	LU	0,05	0,00	0,09	0,03	0,02	0,09	0,00
SE100	Trzoda chlewna	LU	10,16	1,39	4,09	9,80	19,38	54,31	532,40
SE105	Drób	LU	1,51	0,08	0,31	0,46	2,56	28,62	29,81
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	49,3	41,1	45,3	49,5	50,0	52,7	49,0
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	75,7	0,0	66,4	67,5	64,9	76,4	78,9
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,86	0,47	0,91	1,12	1,06	0,74	0,52
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 929	2 680	3 589	4 922	5 448	6 528	6 943

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio- małe	Srednio- duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥500
SE131	Produkcja ogółem	zł	188 822	33 648	82 373	203 835	395 057	1 434 139	6 234 771
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,11	0,97	1,12	1,25	1,23	1,13	0,97
SE135	Produkcja roślinna	zł	105 624	22 897	44 994	106 955	206 046	881 372	3 284 648
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	2 806	2 107	2 181	2 473	2 633	3 687	3 494
SE140	Zboża	zł	65 789	12 572	29 139	68 568	125 949	573 838	1 887 003
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 611	348	1 016	2 811	3 700	9 268	15 506
SE146	Uprawy energetyczne	zł	14	0	0	0	0	426	0
SE150	Ziemniaki	zł	8 273	3 403	5 585	7 736	9 413	27 673	314 334
SE155	Buraki cukrowe	zł	3 189	0	506	2 515	6 523	32 484	174 865
SE160	Rośliny oleiste	zł	13 572	835	1 941	9 854	28 870	149 943	676 733
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	85	25	20	59	407	620	2 724
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	6 078	3 681	3 068	5 446	19 457	48 153	23 112
SE175	Owoce	zł	1 333	569	1 291	2 623	1 174	2 970	0
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	2 782	1 221	1 810	3 817	6 704	8 580	54 760
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	2 896	243	619	3 526	3 848	27 417	135 611
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	80 539	9 675	35 537	95 008	186 300	538 832	2 860 271
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 003	2 854	3 333	3 781	4 223	5 012	4 292
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	839	-1 313	266	2 042	8 597	17 030	-37 703
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	20 461	1 340	7 687	42 189	73 294	102 026	422 618
SE220	Żywiec wołowy	zł	9 532	2 798	8 159	15 821	21 850	24 900	72 181
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	35 742	3 754	12 010	30 977	63 803	184 844	2 241 989
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	80	0	147	5	127	71	0
SE235	Żywiec drobiowy	zł	10 932	28	6 273	4 329	21 978	185 734	234
SE240	Jaja	zł	2 672	212	610	1 055	3 895	39 265	100 888
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	10	0	9	14	0	97	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	1 110	1 543	643	619	1 354	1 896	22 361
SE256	Pozostała produkcja	zł	2 659	1 077	1 842	1 872	2 711	13 935	89 852
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 835	1 542	2 036	2 033	1 580	1 233	0
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	22 295	6 010	14 027	29 992	44 370	95 874	586 012

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio- małe	Srednio- duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE270	Koszty ogółem	zł	170 488	34 627	73 353	163 015	321 454	1 272 587	6 400 723
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 869	25 105	54 830	124 653	247 243	965 435	4 843 232
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	88 886	13 423	35 794	87 650	177 677	693 081	3 420 042
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 097	638	680	912	1 013	1 559	1 650
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	8 542	2 560	3 524	9 037	15 366	67 139	266 450
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 772	998	1 786	3 345	4 170	14 488	66 197
SE295	Nawozy	zł	21 375	3 252	7 544	21 724	44 211	178 186	814 862
SE300	Środki ochrony roślin	zł	10 028	1 145	2 741	7 982	18 562	103 198	426 898
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	2 297	212	509	1 357	2 421	33 237	86 301
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 318	1 845	2 014	1 892	2 201	2 896	2 739
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	9 745	2 451	6 323	16 527	25 097	29 822	185 566
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 201	2 208	5 393	10 335	13 077	11 040	58 329
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	33 742	3 541	14 238	28 007	65 987	262 805	1 449 697
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	12 830	2 797	6 780	16 058	26 708	64 674	429 676
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 156	262	913	3 014	6 018	18 694	190 268
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	0	1	3	14	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	39 983	11 682	19 036	37 003	69 567	272 355	1 423 190
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 750	3 450	5 333	10 853	20 356	54 790	260 279
SE345	Energia	zł	19 185	4 599	8 942	18 667	37 671	134 956	662 409
SE350	Usługi	zł	5 482	1 421	1 898	3 044	4 140	50 248	280 106
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	5 566	2 213	2 863	4 438	7 400	32 361	220 396
SE360	Amortyzacja	zł	24 492	8 644	15 753	29 980	53 440	126 270	459 307
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 128	877	2 770	8 383	20 771	180 881	1 098 183
SE370	Wynagrodzenia	zł	11 149	499	1 073	3 078	9 212	120 929	844 109
SE375	Czynsze	zł	3 236	186	681	2 262	4 914	37 249	156 542
SE380	Odsetki	zł	2 742	191	1 016	3 043	6 645	22 703	97 532

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio- małe	Srednio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€>= 500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	49 248	16 882	29 740	55 332	101 770	288 295	1 073 433
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	147	83	61	265	446	659	1 514
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	77	64	23	151	295	307	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	4 804	2 351	3 554	5 402	12 449	22 977	32 939
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	3 181	1 538	2 785	4 236	6 422	10 263	15 407
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	1 807	1 715	2 131	1 262	1 949	488	0
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	9 792	5 603	8 470	10 901	20 821	33 728	48 346
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 504	389	715	1 676	3 472	10 765	39 851
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	27 305	7 989	14 969	31 248	56 489	172 729	685 380
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	27 305	7 989	14 969	31 248	56 489	172 729	685 380
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE650	Wsparcie specjalne	zł	70	19	38	114	150	352	1 514
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	10 500	2 818	5 525	11 243	20 543	70 413	298 341

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio-małe	Srednio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	46 365	15 463	27 795	53 092	98 369	271 821	998 061
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	49 248	16 882	29 740	55 332	101 770	288 295	1 073 433
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-601	-768	-871	-334	-296	1 184	8 632
SE390	Podatki	zł	2 282	651	1 074	1 907	3 105	17 658	84 004
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-110	-81	9	-23	-291	574	-13 849
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 135	100	690	2 122	3 798	4 952	13 995
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 245	180	680	2 145	4 089	4 378	27 844

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio-małe	Srednio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	188 822	33 648	82 373	203 835	395 057	1 434 139	6 234 771
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 869	25 105	54 830	124 653	247 243	965 435	4 843 232
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	46 365	15 463	27 795	53 092	98 369	271 821	998 061
SE410	Wartość dodana brutto	zł	106 318	24 007	55 339	132 273	246 183	740 524	2 389 600
SE360	Amortyzacja	zł	24 492	8 644	15 753	29 980	53 440	126 270	459 307
SE415	Wartość dodana netto	zł	81 826	15 362	39 585	102 294	192 743	614 254	1 930 292
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	17 128	877	2 770	8 383	20 771	180 881	1 098 183
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-110	-81	9	-23	-291	574	-13 849
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	64 589	14 405	36 825	93 888	171 681	433 947	818 260

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio-małe	Srednio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	42 759	11 001	23 727	52 716	80 414	116 159	95 834
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	35 482	10 564	23 053	52 866	88 877	195 331	1 105 726

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio- małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE436	Aktywa ogółem	zł	878 947	331 233	608 789	1 171 959	2 024 561	4 234 301	10 870 179
SE441	Aktywa trwałe	zł	745 984	302 924	546 754	1 046 584	1 795 098	3 253 667	6 013 619
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	450 611	205 841	353 938	629 484	1 033 205	1 823 126	2 135 032
SE450	Budynki	zł	155 937	69 279	115 979	195 716	327 447	670 551	1 843 856
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	122 091	25 197	66 953	191 591	384 655	689 545	1 667 289
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	17 345	2 606	9 884	29 793	49 791	70 445	367 441
SE465	Aktywa obrotowe	zł	132 963	28 309	62 035	125 375	229 463	980 634	4 856 560
SE470	Stado obrotowe	zł	22 597	4 606	14 090	26 851	48 348	107 035	670 355
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	44 947	10 975	25 303	56 274	89 271	271 377	1 155 036
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	65 419	12 728	22 642	42 251	91 843	602 221	3 031 169
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	86 071	2 610	23 505	86 509	211 507	774 463	3 689 168
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	58 390	1 388	15 227	66 247	154 597	539 170	2 240 431
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	27 681	1 222	8 279	20 262	56 909	235 292	1 448 736
SE501	Kapitał własny	zł	792 877	328 622	585 283	1 085 450	1 813 054	3 459 838	7 181 011

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio- małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	31 119	-593	15 236	46 899	117 150	236 745	439 257
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	425 070	131 363	256 628	533 398	957 859	2 360 789	8 588 611
SE516	Inwestycje brutto	zł	21 446	-1 112	6 376	34 362	76 363	164 902	611 606
SE521	Inwestycje netto	zł	-3 046	-9 756	-9 378	4 382	22 923	38 631	152 299
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	79 423	22 523	45 616	109 487	194 517	461 355	1 408 846
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	60 368	22 805	40 653	79 682	126 747	295 820	921 206
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07	0,08

Literatura

- [1] Commission Decision 78/463/EEC: of 7 April 1978 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Decision 85/377/EEC: of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [5] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [6] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [7] Commission Regulation (EC) No 1291/2009 of 18 December 2009 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [8] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [9] Goraj L., Osuch D., Sierański W., Ziętek I.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2010 wersja z dnia 05-06-2010. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [10] Goraj L., Cholewa I., Osuch D.: Opracowanie algorytmów do wyliczenia typologii gospodarstw rolnych. Ekspertyza wykonana na potrzeby GUS, maszynopis IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2011.
- [11] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [12] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm
- [13] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/variables-finalpdf/_EN_1.0_&a=d
- [14] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/ricc_1256_2012pdf/_EN_1.0_&a=d
- [15] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [16] RI/CC 1296. The weighting system for the EU-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [17] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.

- [18] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [19] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [20] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [21] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [22] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [23] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [24] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB